

NOORD-BRABANDER

Donderdag 29 November.

DIGNUM VIVUM QUID VETAT,
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is f 3-00 per drie maanden; franco tol aan het naaste Postkantoor f 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel en diegenen welke geene 5 regels heloopen, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander te 's Hertogenbosch.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 25 November.

Onderscheidene dagbladen deelen thans den volgenden brief mede, welke Mgr. de aartsbisschop van Keulen aan den Koning van Pruisen zou gerigt hebben.

„Sedert een jaar ben ik in de vesting Minden gevangen; ik vind mij hier onwettig verhinderd om mijn bisdom te kunnen besturen, zoo als mijne pligten mij zulks opleggen. Ik zou mijn geweten te zeer bezwaren een langer stilzwijgen te houden. Ik vraag geene genade, ik vraag alleen gerechtigheid. Men noemt uwe Majesteit den rechtvaardigen koning, ik hoop derhalve dat mijn verzoek des te gunstiger in aanmerking komen zal, daar ik sedert negen maanden zonder nog te weten voor welke oorzaak ik mij hier als een misdadige bevind en zonder voor mijne regters te kunnen verschijnen. In geval uwe Majesteit zich niet zou gewaardigen om mij recht te doen wedervaren, hetwelk ik vorder, zal ik mij in de noodzakelijkheid bevinden mijn verzoekschrift tot de bondvergadering te rigten, welke, volgens mijne overtuiging, de heilige zending heeft om alle onderdrukking en wets-overtreding te keer te gaan. Wat mijn persoon aanbelangt, ben ik bereid uit liefde voor *Jesus Christus* om mijne gevangenis nog langer te verduren: doch overtuigd dat gedurende mijne afwezigheid uit het bisdom van Keulen, de heilige godsdienst toebrengen, heb ik het mij ten hoogste om eindelijk bij uwe Majesteit regters te vorderen.” enz.

— Keizer *Nicolaas* heeft den Koning van Beieren en de hertogin-weduwe van *Leuchtenberg* met eigenhandige brieven kennis van de verloofing zijner dochter met prins *Maximiliaan van Leuchtenberg* gegeven, en daarin zijne hooge vreugde over die verbintenis aan den dag gelegd.

— Te Berlijn verwacht men dat de Minister van eeredienst, de heer *von Altenstein*, binnen kort, op zijn verzoek, ten gevolge van gevorderde jaren en lichaamszwakheid, uit die betrekking ontslagen zal worden. Sommigen verzekeren dat die post den bisschop *Neander* zou zijn opgedragen, doch dat deze gewigtige bezwaren tegen de aanvaarding daarvan geopperd heeft.

Omtrent de beraadslagingen der opper-presidenten van vijf pruisische provincien, welke te Berlijn vergaderd zijn, verneemt men in het publiek niets, alleen wordt verzekerd, dat vier hunner het volkomen eens zijn omtrent de maatregelen welke in de kerkelijke aangelegenheden moeten genomen worden; maar dat de vijfde met zijne ambtgenooten in gevoelen verschilt.

— Volgens brieven uit Bucharast, is de hospodar van Wallachye, vorst *Chika*, voornemens, in het strengst *incognito*, eene reis naar Trieste, Weenen en Karlsbad te maken. In Albanië is de rust op eene ernstige wijze gestoord geworden, door de wederspanigheid der ingezetenen om hunne belastingen te betalen.

— In de vorige maand is te Craiozerkiew, in Ukranie, gestorven de weduwe van den graaf *Bacnotzrai*, staatsdame van wijlen de Russische keizerin *Maria*. Zij heeft, als haar eigendom nagelaten een aantal steden, dorpen en groote landgoederen, met eene bevolking van 130,000 zielen, en in gelden, kleinooddien, meubelen, enz. een vermogen, hetwelk op 60 millioen daalders geschat wordt. Hare erfgename is haar eenige zoon, en drie dochters, van welke twee gehuwd zijn met twee graven *Potocki*, en de derde met den graaf *Woronzoff*, gouverneur van Nieuw-Rusland, die zich thans met verlof te Londen bevindt.

ENGELAND.

LONDEN, den 25 November.

Van sir *E. C. Disbrowe*, den Engelschen gezant te 's Gravenhage, zijn eergisteren depêches aan het bureau van buitenlandse zaken ontvangen.

De Russische en Fransche Ambassadeurs, de Oostenrijksche, Pruisische en Belgische Ministers hebben eergisteren weder op dat bureau gearbeid.

Eergisteren en gisteren is een kabinetsraad aan het bureau van buitenlandse zaken gehouden. Beide hebben verscheiden uren geduurd.

Men verzekert vrij algemeen, dat het Parlement, hetwelk tegen den 1 December bijeen geroepen is, verder tot in het begin van het volgend jaar geprologeerd zal worden.

— De nadere berigten uit Canada, tot den 23 October, luiden verontrustend. Het scheen dat de misnoegden zich op de grenzen tot eenen nieuwen oorlog gereed maakten, welke, naar men vreesde, geregelder georganiseerd zou wezen dan die in den vorigen winter.

Theller en *Bodge*, twee der aanvoorders van de oproerlingen, waren, benevens nog drie anderen van hunne partij, uit de citadel te Quebec ontvlugt, en het was de politie nog niet gelukt de beide eersten aan welke het meest gelegen is, op te sporen. De overigen waren gegrepen en op nieuw in verzekerde bewaring gesteld. Sommige inwoners van Quebec hielden vol, dat zij *Theller* en *Bodge* van zijnen persoon meester te maken.

— Den 18 heeft *O'Connell* de stad Galway bezocht, en ook aldaar een publieken maaltijd bijgewoond. Na zijne terugkomst te Dublin zou er eene groote vergadering van leden der voorloopige associatie gehouden worden.

Het voormalig bisschoppelijk paleis te Raphoe, niet ver van Dublin, dat onder de schoonste gebouwen gerekend word, is den 16 dezer door brand geheel vernield geworden.

— Te Huddersfield en op andere plaatsen van Yorkshire hebben oproerige bewegingen plaats gegrepen, ten gevolge van de ongezindheid der inwoners om zich aan de bepalingen der nieuwe armenwet te onderwerpen.

— De Bahama-eilanden zijn omtrent de helft der maand September door een vreeselijken orkaan bezocht geworden, die inzonderheid op het eiland Rum Key zware schade heeft aangebracht. Op de kust zijn verscheiden schepen vergaan en eenige menschen daarbij omgekomen.

— Den 24 oktober is te New-York, in den ouderdom van 64 jaren, overleden de beroemde *Joseph Lancaster*, stichter van de naar hem genoemde leerwijs.

FRANKRIJK.

PARIS den 27 November.

De protestanten beklagen zich zeer over de Catholijke geestelijkheid die hunne bijbelverspreiding tegenwerken. Zij zeggen dat men zich tegen de uitdeeling van Gods-woord verzet, doch men verzet zich meer tegen de verspreiding van het woord van den mensch, want die protestantische vertalingen van den bijbel zijn met dwalingen opgevuld en het is om die reden dat de protestanten dezelfde verspreiden. Overigens zijn de Catholijken niet de eenigste om daarvan een afkeer te hebben; de Rabbijn van *Aschaffenburg*, in Duitschland heeft aan de joden van zijn district verboden, om in hunne Synagogen en Scholen, bijbels en de vijfboeken *Mozes* toe te laten, die de protestantische genootschappen van allerlei aard over hunne zendingen verspreiden en rondrenten.

De *Algiersche Monitor* deelt eene statistiek mede der europoese bevolking (daaronder het leger niet begrepen) gedurende het derde trimester van 1838. Toen telde men 18,978 inwoners tegen eene vermeerdering van 709 ingezetenen meer dan in het vorige trimester bedroeg. Er waren 2667 aangekomen en 1825 vertrokken.

— In de eerste veertien dagen dezer maand hebben alhier een en twintig bankbreuken plaats gehad.

— De Londensche dagbladen spreken van een aanslag tot moord begaan in den avond van den 16 in het Dorp Camberwell op den persoon van den zich noemenden *Karel-Lodewijk van Bourbon*, Hertog van Normandje, die uit de gevangenis te Parijs met nog drie andere staatsgevangenen ontkomen was en zich voor Engeland ingescheept had.

Tegen half negen ure des avond was hij in zijn tuin gegaan, toen zekere *Rousselle*, diën hij dikwijls ontvangen had, als hebbende Frankrijk om zijn staatkundige denkbeelden verlaten, op hem twee pistolen loste en eenige wonden toebrengt, waarvan eene zeer gevaarlijk was. *Rousselle*, die, naar het schijnt, langen tijd ten zijnen koste geleefd had, met zich den getrouwsten zijner onderdanen te noemen, had hem herhaaldelijk om nieuwen onderstand gevraagd, doch te vergeefs en kwam toen op het denkbeeld om hem te vermoorden. De moordenaar is gearresteerd. Op het oogenblik der misdaad had de zoogenaamde Hertog in zijn Salon twee getitelde franschen, die sedert langen tijd zijne speelballen geweest waren. Zie hier wat ten aanzien van den zoogenaamden Hertog van Normandje die zich voor den zoon van *Lodewijk XVI* uitgaf, geschreven wordt. „Zijn toon en manieren logenstraffen zulk eene doorluchtige geboorte. Telkens wist hij de eenvoudigen te Parijs te bedriegen; de politie van zijne handelingen onderrigt nam hem in hechtenis. Niet te vreden met zijne staatkundige aanmatigheden had hij de zucht om eenen nieuwen godsdienst te stichten. In een geschrift gedagteekend Londen den 24 October verhaalt hij ernstig dat een Engel hem verschenen is en gezegd heeft dat hij zich van Rome moest afzonderen, omdat hetzelfde veroordeeld was. Men moet zich aan het zuiver Evangelie hechten en het roomsche vuilnis verwerpen. Dit is de uitdrukking waarvan zich de schrijver in zijne geschrevene verklaring, zoo hij zegt, onder het dicteren van den Engel bedient.

Dit zoo voor den grondwet van het koninkrijk, in zekeren Franschen geschreven, is eene Duitschen Protestant, opgevoed in heilige vooringenomenheden tegen de Roomsche Kerk, waardig. Men weet dat de zich noemende Hertog van Normandje niets anders is, dan een Pruis, die zich *Baron von Naundorf* liet noemen en ongetwijfeld Luthersch was; in dien hoofde is het niet te verwonderen dat een dergelijk mensch van het zuiver evangelie spreekt en zich van de Roomsche kerk wil afzonderen. Het is aller waarschijnlijkst dat deze verklaring zijne vorderingen op den troon van Frankrijk niet zal begunstigen.

In het visioen, zeide de Engel hem om eenen raad te vormen, waarvan de President zou zijn *Jan Baptist Laprade*, geadsieerd van den heer *Appert* en hebbende *Modestus Gruau* tot Coadjutor. Dit zijn de kolommen der nieuwe kerk en de Hertog van Normandje zal daarvan de beschermheer zijn. Zijne verklaring is van eene andere gevolgd, welke door deze vier personaadjes geteekend is; dit stuk is vol goddeloosheden. Daarin wordt de godheid van den Zaligmaker en de H. Drieuldigheid geloochend. *Jesús Christus* is slechts een Engel, op eene andere plaats wordt gezegd dat hij de oudste broeder der menschen is, ondertusschen willen de onderteekenaars wel erkennen, dat de H. Geest God is. Wat meer is, zij zeggen dat zij het priesterschap reeds overlang van deszelfs dwalingen berigt gegeven hebben. Zij scheiden zich van de Roomsche leer af, hebben het ware evangelie in hunne handen, hetwelk waarschijnlijk tot heden onbekend was en zullen hetzelfde aan diegenen mede deelen, die opregtelijk de waarheid zullen zoeken. Zij nemen den titel aan van leden van den raad der Catholijkerangelische Kerk. Hunne verklaring is gedagteekend den 31 October 1838 en geteekend *Jan Baptist Laprade, priester, President van den raad, Appert, Priester, Adsisent, Modestus Gruau, Coadjutor en Karel Lodewyk, Hertog van Normandje, beschermheer der Catholijke evangelische Kerk.*

Men weet niet wie en wat de heer *Laprade* is. Eene verstandsverwarring moet zich van hem en den heer *Appert*, Pastoor in het bisdom van Versailles, doch die sedert eenige jaren zijne parochie niet meer bestuurt, hebben meester gemaakt. Men moet bitterlijk de begoocheling beweenen die twee priesters tot zulk eenen schandelijken afval bewogen heeft.

Opmerking verdient het dat deze nieuwe eeredienst in eenig verband staat met de dromerijen van *Giraud* en *de Galland*. Onze eeuw is eene eeuw van allerlei dwaasheden, echter mag men ten minste gelouven dat de goddelooze verklaring van den zich noemenden Hertog van Normandje, de oogen zal doen open gaan van diegenen, welke hij door zijne romaneske verbeeldingen en vorderingen heeft kunnen verleiden.

— Het is niet alleen in Spanje dat de aankomst van de Prinses van Beira een levendig gevoel van vreugde en vertrouwen onder de Rojalisten heeft veroorzaakt, maar zulks heeft ook in Portugal plaats; de aanhangers van haren broeder don *Miguel* zijn hierover ten uiterste verhoegd en deze gebeurtenis werkt niet weinig mede om hunne hoop zeer op te wekken en te verlevendigen.

— Een Fransch dagblad van de grenzen, hetwelk de zaak van *Maria Christina* zeer toegedaan is, beweert, dat don *Carlos* weldra door de groote Mogendheden zal erkend worden. Datzelfde blad deelt mede dat die Vorst het plan smeedt om zich van Burgos meester te maken ten einde aldaar zijne Koninklijke residentie te vestigen.

— Aan keizer *Napoleon* was in Maart 1815 acht millioen verschuldigd voor zijne civile lijst, en aan zijne familie vier millioen voor achterstand van dotalien. De tijdsomstandigheden waren dringend, en *Napoleon* en zijne broeders lieten het geld in 's lands kast en ontvingen in plaats daarvan zoogenaamde delegatien op bons van den Staat. Na den slag van Waterloo werd die betaling bij bevelschrift van *Lodewijk XVIII* vernietigd, en dus bleven genoemde twaalf millioen in kas. De familie van *Napoleon* eischt thans geregteijk deze betaling, en heeft zich tot dat einde aan den Staatsraad vervoegd, die deswege weldra uitspraak moet doen.

— Bij de begrafenis van den geneesheer *Broussais* liepen zeer vreemde geruchten over de oorzaak van zijnen dood. Men zeide dat de doctoren bij het openen van het lijk in zeker inwendig gearek, waaraan hij sedert jaren geleden had, geene genoegzame redenen tot zijn overlijden gevonden hadden, en dat dit, in verband beschouwd met sommige verschijnselen, kort voor zijne dood opgemerkt, vermoeden van vergiftiging had doen ontsaan. Men verneemt dat deswege een geregteijk onderzoek bevolen is.

— De Turksche gezant *Rechid*-pacha is van hier naar zijn post te Londen voortgereisd. Men verzekert dat het door van Berlijn nieuwe openingen in de hoven van Londen en Parijs gedaan heeft, om hen tot een Europeesch kongres over te halen, dat zich met de zaken van Spanje zoude bezig houden. De bezwaren die Engeland en Frankrijk nog van een dergelijk besluit zouden terughouden, lagen in de keuze van de plaats, daar Pruisen wilde dat het kongres zich te Berlijn vereenigde, terwijl men van den anderen kant op de bijeenkomst te Londen of Parijs aanhoudt.

— Eergisteren is er op het ministerie van buitenlandsche zaken eene conferentie gehouden betrekkelijk de zaken van België. Lord *Granville* en de heer *Lehon* waren er tegenwoordig.

— Men spreekt van conferentien eerlang door commissarissen van wege Engeland en Frankrijk te houden tot herziening der wederzijdsche handel-tarieven. Van Englands zijde zijn daartoe benoemd de heeren *Mac Gregor* en *Ashton*, tot de britsche ambassade behoorende van wege Frankrijk de heer *D. Greterin* en de baron *Breville*.

— Het fregat *Didon*, onder bevel van den den scheepskapitein *Legrandaïs*, en 'twelk de vlag van den konink van *Ladrettonnière* voert, is den 21 van Lissabon ter reede van Brest gekomen.

— Men zegt dat de koninklijke familie binnen kort voor eenigen tijd Neuilly zal betrekken. — De heer *Thiers* had eergisteren avond een gesprek met den koning dat tot middernacht voortduurde.

— De ontruiming van Ancona zal naar men verneemt eerst tusschen den 10 en 15 December plaats hebben. Intusschen zou de koning in de openingsaanspraak die ontruiming officieel aankondigen.

— Over de Spaansche zaken heeft men uit Bayonne berigten van den 18 en 21 November. In de eerstgemelde leest men dat don *Carlos* en zijne echtgenooten tegen den 20 te Estella gewacht werden, en men aldaar vertrekken voor hen in gereedheid bracht. Don *Carlos* zou, bij zijne komst te Estella, eene algemeene wapenschoowing over de bataillons en eskadrons van Navarre houden. Voorts wordt hier herhaald, dat *Cabrera* aan den kommandant van Cantavieja last zou gegeven hebben, om voor elken omgebrag-

ten carlist dubbele weerwraak te nemen, op de in dat fort opgesloten christinische gevangenen.

Den 15 had men te Saragossa en in de dorpen Ayerbe, Anzanico, Jaca en andere van Opper-Arragon, de troepen te wapen geroepen, op het gerucht van den aantogt op een dier punten van eene afdeeling van Cabrera's leger en andere uit Navarre. — *Balmaceda* zou den 16 met een brigade infanterie en 200 paarden den Ebro zijn overgegaan, om in Kastilië te trekken. 6000 man van *Espartero's* leger waren Balmaceda genaderd en hadden op den weg een verschanst huis ingenomen, zonder dat de carlisten tot ontzet waren opgedaagd.

De post uit Madrid van den 15 was te Bayonne nog niet aangekomen, zoodat men den inhoud van het adres van antwoord nog niet had vernomen.

Blijkens het latere berigt, uit Bayonne van den 21; ontbrak de Madridsche post er toen reeds sedert verscheidene dagen; de gemeenschap scheen voor het oogenblik geheel door Cabrera afgesneden.

Door lieden op een kustvaartuig van Santander gekomen, werd verzekerd dat de troepen van *Merino*, tot tweemaal in Kastilië verlies geleden hebbende, door de Encartaciones naar Biscaye waren getrokken. Men hoopte dat Opperkastilië daardoor vrij van carlistische troepen zou raken.

Verscheidene carlistische bataillons waren reeds in den omtrent van Estella vereenigd, waar ook *Maroto*, zich nu bevond, en waar men nu don *Carlos* met zijn geheele hof verwachtte, bij hetwelk sedert de komst der prinses van *Beira* veel meer luister heerschte.

BELGIE.

BRUSSEL, den 28 November.

Le Commerce Belge verzekert, dat er op het paleis te Brussel gesproken werd van eene nieuwe reis die vorst *Leopold* vóór de opening der fransche kamers naar Parijs wilde doen. Naar de berichten die het genoemde blad ontvingen heeft, meent het te kunnen verzekeren, dat koning *Lodewijk Philips* in zijne aanspraak bij de gezegde opening, de beslechting der hollandsch-Belgische zaak wenschte aan te kondigen.

— Bij de kamer van vertegenwoordigers is een rapport uitgebragt op een ontwerp om eene nieuwe klasse der Leopols-order daar te stellen. De kamer heeft het ontwerp verworpen.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH den 28 November

De heer *May*, consul-generaal der Nederlanden te Londen, is vrijdag avond uit 's Gravenhage vertrokken, ten einde zich over Rotterdam op nieuw naar de britsche hoofdstad te begeven. Naar men wil, zoude dit vertrek in verband staan met de jongst ontvangen dépêches uit Londen, welke echter voor als nog geen beslissend antwoord der Londensche Conferentie schijnen te bevatten.

— Blijkens bekendmaking van Z. Exc. den minister van financiën, krachtens de wet van 29 December 1835; hebben de middelprijzen der inlandsche granen voor het geheele rijk van 20 October tot 19 November, bedragen: tarwe, per mud *f* 10,87, rogge *f* 7,34, boekweit *f* 5,30, gerst *f* 4,50, haver *f* 2,61, ongepelde spelt *f* 3,95, weshalve, volgens art 1 der opgemelde wet, gedurende de maand December eerstkomende, de regten op den in- en uitvoer van de onderstaande graansoorten zullen bedragen: invoer per mud: tarwe 25 c., rogge 15 c., boekweit 20 c., gerst en mont 50 c., haver 75 c., ongepelde spelt 30 c. Uitvoer per mud: tarwe 50 c., rogge 30 c., de overige granen vrij.

Bij koninklijk besluit is aan Z. D. H. den luitenantgeneraal hertog van Saksen-Weimar vergunning verleend tot het dragen van de versierselen der orde van St. Andreas, hem in 1837 door Z. M. den Keizer aller Russen geschonken.

— De gemeentebesturen in Zuid Holland zijn dezer dagen door het gewestelijk Bestuur dringend verzocht, om, bijaldien in dezen winter zich eenig gevaar van waterschoot, bij ijsgang of hooge rivierwateren, mogt opdoen, alsdan wederom hunne bijzondere zorg te willen aanwenden tot het nauwkeurig opvolgen en doen opvolgen van de bepalingen, die op dit stuk zijn gemaakt, en inzonderheid van die welke zijn vermeld in het door Z. M. bij besluit van 21 Augustus 1835, gearresteerde nieuwe reglement op de correspondentie bij ijsgang en hoog oppervater op de rivieren enz. Overigens zullen door het Departement van Oorlog weder de nood-

dige maatregelen genomen worden, ten einde, op de eerste aanvraag van de directeuren der artillerie, de gevorderde detachementen artilleristen, (tot het doen van seinschoten te Vianen en te Schoonhoven, in marschvaardigen staat te houden.

De Londensche Brieven van zondag behelzen niets nieuws, dan alleen dat, volgens berigten uit New-York, niet minder dan zestig duizend Noord-Amerikanen in die stad zouden vereenigd zijn, die zich verbonden hebben om de canadesche insurgenten in eene nieuwen opstand te ondersteunen. Sir *G. Arthur* en sir *J. Colborne* hadden conferentiën met lord *Durham* gehouden, om maatregelen van tegenweer te beramen.

VOORTGANG VAN HET CATHOLICISMUS IN ENGELAND, IERLAND EN SCHOTLAND.

(vervolg en slot)

In het ongelukkige Ierland, zegt de Protestantsche schrijver, (zijne klagliederen altijd aanheffende,) bestaat een kollegie voor de opvoeding der priesters; dit kollegie wordt door het geld van het publiek onderhouden. Het getal dezer priesters belooft twee duizend vijf-honderd, die vier Aartsbisschoppen, drie en twintig Bisschoppen, acht kollegien, behalve dat van Maynooth, vele mannen en vrouwen kloosters, genootschappen, maatschappijen, clubs en partikuliere pensioonaften bezitten. Het is al te waar, gaat de schrijver voort, dat het papismus ook in Schotland, maar vooral in het westelijk gedeelte veel gewonnen heeft. In de stad Glasgow alleen zijn dertig duizend Roomsche Catholijken; zelfs te Stirling hebben zij onlangs eene fraaije kapel gebouwd; zij hebben, wat meer is, Bisschoppen in de steden en colonien, waarvan hier de namen volgen: *Quebec* met een Coadjutor; *Montréal* met een Coadjutor; *Hudson's Bay*, *Kingston*, in Opper Canada met een Coadjutor; *Terra-Nova*, *St. John*, *New-Brunswick*, *Nieuw Schotland*, *Trinidad*, *Ceylan*, *Jamaïka*, het eiland *Mauritius*, *Madras*, *Calcutta*, *Australie*, de *Kaap de Goede Hoop*. — Te Ceijlan tellen zij honderd duizend Catholijken, in Indie zesmaal honderd duizend; bijna de geheele bevolking van *Trinidad* is Catholijk en zestien nieuwe missionarissen zijn onlangs gegaan tot de overwinning van het papismus met iustitiar bij te zetten. Te *Terra Noya* maken de Catholijken de meerderheid uit van de kamer der algemeene vergadering (*house of assembly*).

Zij doen grooten voortgang in *Nieuw Zuid Wallis* en besteden geene mindere werkzaamheid in het *Zuider-Amerika* en *Fransche* missionarissen hebben reeds vele van het vaste land van *Amerika* ver afgelegene eilanden in bezit genomen.

In de vereenigde staten, alwaar naauwelijks veertig jaren geleden de eerste Roomsche Catholijke zetel is gevestigd geworden, belooft thans de Catholijke bevolking zesmaal honderd duizend zielen. Zij hebben een Aartsbisschop die te *Baltimore* residentie houdt, 12 Bisschoppen en 341 priesters. Het getal der kerken belooft 401; der kapellen bijna 800, der kollegien 10, der parochies 10; der seminarien 5, der noviciaten voor de Jesuiten-kloosters 31, voor jonge juffrouwen 30, scholen voor de zusters van liefdadigheid 20. Er is eene school voor gekleurde meisjes te *Baltimore* en eene school voor kleine kinderen.

De Catholijke dagbladen zijn ten getalle van 7. In de *West-Indië*, worden vooral door de missionarissen van *Cuba*, groote zaken verrigt. De Jesuiten hebben met eenen verbazenden moed, in *China* zelfs, gewerkt, alwaar de Protestanten niet hebben kunnen binnendringen en alwaar zij geheel uitgesloten zijn en zij hebben met een zulk een gevolg gewerkt, dat alles wat men ten dien aanzien zeggen kan, geregvaardigd wordt.

Wij vernemen niet de diepste smart, zoo vervolgt de schrijver, dat *Holland*, die Protestantsche voorhoede van *Europa* ook voor den stroom zwicht. Drie Catholijke kerken zijn te *Leijden* gebouwd, (*) en wij weten op eene stellige wijze dat de Catholijke bevolking in dat land eenen betreurenswaardigen voortgang maakt.

(*) Hier vergist zich het *Magasin*; er zijn 6 kerken in de noordelijke Provincie opgericht.

De Catholijke bevolking in de Rhijn Provincien belcepl 1678,745 die van geheel, Pruisen daaronder die Provincien Begrepen 6,060000. In het Hertogdom van Nassau maken zij drie vijfde gedeelte der bevolking uit en in het Hertogdom Bade en Beieren bedraagt de zelfve meer dan het dubbel van dat der onderscheidene Protestantische secten. In Hanover zijn 200,000 Catholijken, en in Oostenrijk maken zij de geheele massa der natie uit; hetzelfde heeft plaats in Frankrijk, Spanje, Portugal, Italie, Belgie, Polen, Sicilie, Sardinie, het zuidelijk gedeelte van Amerika, Madera; een gedeelte van Griekenland, Ierland, de Acarische eilanden, de groene Kaap, de Philippijnsche eilanden, Neder-Canada, Martinique, het eiland Frankrijk, enz.

(Men leze en vergelijkte onze medegedeelde statistieken Over het Catholicismus door de geheele wereld verspreid voorkomende in onze nummers 134 en 135 van Donderdag den 8 en Zaterdag den 10 November jl).

In 1793 verleende men de vrijstelling aan de Roomsche Catholijken en destijds konden zij leden van corporatien worden. In 1795 werd het collegie te Maastricht opgericht en zij werden tot de balie en de verhevene rangen bij het leger toegelaten. In 1805 werd het Parlement een verzoekschrift aangeboden om de emancipatie te verzoeken; onder de teekenaren bevond zich de heer O'Connell; een ander verzoekschrift van dien aard werd door den heer Brughaan in 1812 aangeboden, die bij deze gelegenheid eene nadrukkelijke redevoering hield. Eindelijk brak het oogenblik aan, waarop de Koning het parlement verzocht de vertoogen der Roomsche Catholijken in overweging te nemen. En wat is hiervan het gevolg geweest? Wij vragen het elk fedetijk mensch of sedert 1829 he staatkundig gezag der Roomsche Catholijken van jaar tot jaar nie heeft toegenomen? En wanneer negen jaren dergelijke uitkomsten hebben opgeleverd, wat zullen wij in de negen andere volgende jaren niet zien?

De geheele drukpers, ten minste te Londen, is in handen der Roomsche Catholijken. Eene nieuwe school, half Paapseh, is in onze kerk opgericht; (*) Alles komt het Papismus te hulp. De dissidenten vortijds dezelfde verschrikkelijks vijanden zijn thans onzijdig of ondersteunen hem. Het publiek opinie is niet meer Protestantisch en wij zijn het zelfs niet meer zoo als wij het onder Cromwell de erkende beschouwer van het Protestantisch Europa waren; alles is veranderd, ons gezag en onze voorrechten in geval, en de toekomst is zoo somber, dat vroeger bij eene dergelijke gesteldheid van zaken de geheele natie even als een enkel persoon in opstand zou komen. Nooit, zelfs niet onder den laatsen der Stuarts, werd het land met grotere rampen bedreigd. Met dit artikel te eindigen kunnen wij niet dan herhalen, hetgeen wij in den beginne gezegd hebben, namentlijk dat al de Protestanten al de in hun vermogen zijnde pogingen vereenigen om het Papismus krachteloos te bestrijden, en zulks behoort onmiddijk gedaan te worden, omdat de algemeene vijand voor onze poort staat.

(Blackwoods Edinburgh Magazine).

(*) De school heeft haren opzichthoudende Universiteit van Oxford.

ADVERTENTIEN.

De Notarissen **A. P. BOLSJUS** te 's Hage en **D. W. MOERHUIZEN** te Vught, hebben voor hunnen Principaal Provisioneel Verkocht:
 Een Hout. Stok en niet Doortimmerd Heersch **H U S** en **E. R. E.** gekaas G. No. 54 staande en gelegen te Vught op het Marktveld, begraaf met weldragende **V R U C H T B O O M E N**, belendende de eene zijde **J A N V A N O E R S**, de andere zijde de weg naar den boerderij **Akker en den Heiligen Geest** armen van Vught, strekkende voor een groot gedeelte achter tegen **J A N V E R H A G E N**. Soort het Jaar 1826 is dit Huis geheel vernieuwd, bestaat in vijf zalen, een loopende **B E N E D E N K A M E R**, Behangen en Gesloneerd, **K E U K E N**, **K E L D E R**, **P R I V A A T**, **O P E N P L A A T S** en **S C H U U R T J E**. Belast met drie cijnsen te zamen groot f 0.60. Te aanvaarden bij de betaling der Kooppenningen. Staande met de Slagen op f 1950.00

De Finale Verkoopng zal, op Zaterdag den 1 December 1838, te Vught in het Bijtje bij **J. A. N. VAN V. L. I. J. M. E. N.**; des namiddags ten 2 ure, bij Kaaral uitbranding plaats hebben.

Uden den 26 November 1838.

Heden overleed alhier tot onze grievende smart, na tijdig voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten der stervende onze Zeer Waarde Vader en behuwd Vader de Wel. Edel Zeer Geleerde Heer **J. O. H. A. N. N. E. S. A. N. D. R. E. A. S. V. A. N. D. E. N. G. R. O. O. T. E. N. A. C. K. E. R.**, in den gezegenden ouderdom van bijna 84 Jaren en in het 63 zijner Praclijk als Med. Doctor.

J. W. GOHARTS.

BIT ALLEH NAEM.

Eenige kennisgeving.

DEPOT VAN LIKDOORN-PLEISTERS,

vervaardigd door den Mr. Operateur **M. SCHIEDER** van Tyrol. Deze pleisters nemen in den tijd van drie dagen de wortel en tak van een Likdoorn geheel weg, zonder hinder of pijn, hetwelk genoegzaam met roem alom bekend is. Prijs per Doosje met Bericht f 1. Woont te Amsterdam Nieuwendijk, hoek Zantsteeg, No. 17, alwaar hij is te spreken of te ontbieden. Depot bij **F. Bischofer** uit Tyrol Handschoen-Magazijn op het Spui te Haarlem **J. B. van Looghem** Boekverkooper; 's Hage; **La Ville de Paris**; Rotterdam, **Zeeuwsche Koffijhuis** Utrecht, **Oude Bak**, **Koffijhuis**; Arnhem **D. K. Muller, & Comp.** Boekverkooper; Nijmegen; **C. J. Barendse**, Zutphen, **J. W. Grevink**, Apotheker; Leeuwarden, **M. Nijstrat** en te 's Bosch bij **D. A. A. de Rooij**, Boekverkooper; Breda bij **van Gulick en Hermans**. Te Bergen-op-Zoom, vervaeldt Horlogiemaker.

GRAVENMARKT.

Van Maandag, den 26 November 1838.

Tarwe in ent. met veel handel, ter verzending en speculatie. 129 p. witb. Pools f 385, 127, 128 p. dito f 375, 380, 129 p. b. dito f 376, 377, 131, 133 p. Rost. f 372, 380, 129 p. Norder f 360, 127, 128 p. Rijn f 355, 133 p. Kub. f 320, alles in entr. Voorts in cons. 120, 121, 123, 124 p. Vries Winter f 320, 326, 340, 344, 126 p. Gron. f 320.
 Rogge hooger gehouden, doch zonder handel gebleven.
 Gerst zondet handel.
 Haver hooger afgedaan, 74 p. Voor f 91, 82 p. geringe sijer f 94 aan de Zaan.
 Boekweit tot verhoogde prijzen wel afgaande, 115 p. n. Vries f 200, 109 p. n. Gron. Zand f 170, 118 p. j. Amersf. f 260 aan de Zaan.
 Koolzaad 1 1/2 p. vl. hooger, op 9 vat dedelijk 68 p. vl., in Maar en Apr. 69 p. vl. en 68, 12 p. vl.
 Lijnzaad zonder handel.
 Raapolie bijzonder op levering van later termijnen, iets aangenamer, per 6 w. f 41; Vliegend f 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.
 Lijnolie per 6 w. f 30, Vliegend f 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.
 Hennep Olie per 6 w. f 26, Vliegend f 37.
 Raapkoeken f 60 a f 74.
 Lijnkoeken f 8 a 10 1/2.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

Te Weenen waren den 17 November genoteerd: 5 pCt. Mett. 107 1/2, 4 pCt. 100 drie acties, 3 pCt. 81, Bankactien 148 1/2.
 Ter Londensche beurs van den 24 waren genoteerd, 3 pCt. gec. 94, 2 1/2 pCt. 54 1/2.
 De notering was te Parijs den 23 November 5 pCt. 110.50, 3 pCt. 81.80, Nap. r. 102.10 Sp. Ardoin 17 en een b., Rom. L. 104 1/2.
 Ter Antwerpsche beurs van D. Zaterdag waren de acties tegen 16 1/2 genoteerd: Difered 4 1/2.